

**"V PORABJU
SO DOBRI
LJUDJE"**
str. 5

**LABDA
JE
KRAUGLA**
str. 6

Porabje

ČASOPIS ZVEZE SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 21. marca 1996 • Leto VI, št. 6

15. marec

ČIGAV PRAZNIK?

Ta spomladanski dan je madžarski državni praznik; sicer je dobil ta rang šele po spremembi sistema, do takrat ga je praznovala le šolska mladina in študentje. Je obletnica revolucije in osvobodilnega boja proti Habsburžanom v letih 1848-1849. Tako je postal simbol svobodoljubja, upora proti tujim oblastem in nenazadnje simbol madžarske samobitnosti. Prav zaradi tega v prejšnjem sistemu, pod nekakšnim krikom lažnega internacionalizma, ko se nacionalne vrednote niso smele poudarjati, ni bilo zaželjeno javno praznovanje. Zato so se prominentne osebnosti takratne opozicije pred tem praznikom velikokrat našle v arestu. In tako se je

Proslava v Monoštru ob 15. marcu

lahko zgodilo, da je odraslo kar precej generacij, katerih člani ne vedo, kako se obnašati ob tem prazniku, kakšen naj bi bil njihov odnos do vrednot, ki jih simbolizira 15. marec. Kajti po evforičnem praznovanju t.i. prvega svobodnega 15. marca se je zopet začelo dogajati nekaj, kar je pošteno zmedlo preproste smrtnike. Ni bilo več skupnega praznovanja, stranke so si začele lastiti praznik, vsaka ga je praznovala po svoje. In tako je to tudi danes. Kdaj bomo uvideli, da so prazniki dnevi povezovanja ne pa kreganja? Do takrat bo prav gotovo odteklo še veliko vode po Donavi.

-MS-

Madžarski zunanji minister Lászlo Kovács na obisku v Sloveniji

DOVOLJ BO LE OSEBNA IZKAZNICA

Ob madžarskem narodnem prazniku, 15. marcu, je Slovenijo obiskal zunanji minister Madžarske Lászlo Kovács. S slovenskim zunanjim ministrom Zoranom Thalerjem je imel pogovore v Lendavi, kjer je bila tudi slovesnost v počastitev madžarskega narodnega praznika. Na kosilo po pogovorih je bila povabljen tudi Zvez slovencev na Madžarskem.

Na slovesnosti pred spominskima ploščama Istvánu Szécsenyiju in Lajosú Kossuthu sta govorila tudi zunanja ministra. Zoran Thaler je

poudaril pomen skupnega praznovanja dogodkov pred 150. leti: "To so bili sveti trenutki za oba naroda. Iz tistega časa je tudi besedilo slovenske himne." Tudi za Lászla Kovácsa je pomembna skupna slovesnost ob obletnici, ki je hkrati priložnost za pogled naprej. Povezujoč svoj govor s 1100. letnico naselitve Madžarov na sedanje ozemlje je minister Kovács dejal, da so bila prizadevanja za svobodo najuspešnejša tedaj, ko so bila skupna s sosednjimi narodi. "Sodelovanje med državama je pristno in dobro

tudi zaradi obeh manjšin, prekmurskih Madžarov in porabskih Slovencev", je povedal Kovács, ki je v Lendavi večkrat omenjal tudi položaj slovenske manjšine na Madžarskem.

Po slovesnosti, sta se zunanja ministra pogovarjala o sodelovanju med Slovenijo in Madžarsko. O čem sta se pogovarjala, sta povedala na dobro obiskani novinarski konferenci.

Kot je povedal Zoran Thaler, sta se ministra dogovorila za poenostavljeno prehajanje slovensko - madžarske meje, in sicer samo z ose-

bnimi izkaznicami. Predlog bosta posredovala svojim vladama, ki morata to tudi sprejeti. Če se bosta vladi za to odločili (Slovenci že zdaj lahko potujejo, denimo v Avstrijo, samo z osebno izkaznico), bo za Madžarsko to prvi tovrstni primer. Velik pomen slovenski zunanji minister pripisuje tudi seji mešane komisije, na kateri bodo ocenjevali uredničenje sporazuma o zaščiti manjšin, podpira pa tudi dogovore o odprtju slovenskega konzulata na Madžarskem in madžarskega v Sloveniji.

Na pogovoru, ki ga je imel madžarski zunanji minister s prekmurskimi Madžari, so namenili največ pozornosti prekatégoriziranju sedanjih in odpiranju novih mejnih prehodov, pri čemer niso govorili o prehodu, za katerega se zavzemajo porabski Slovenci. Minister je podprl pobude in povedal, da jih bo posredoval novemu finančnemu ministru, kajti edina ovira, da ni več novih prehodov, je v pomanjkanju denarja.

eR

MRAVLJE, KI SO SICER PAJKI

S fantomi je težko debatirati. *Njihov* (oni so pisali o meni v 3. osebi, v obliki, tako značilni za madžarščino!) kolektivni podpis me spominja na komunistične Centralnega komiteja MSDP. Slednje je ponavadi napisal eden od funkcionarjev, ki jih je nato CK moral - po možnosti enoglasno - izglasovati.

Do zdaj sem bil prepričan, da je tudi vsak učitelj slovenščine osebnost zase. Eni so bolj izobraženi, drugi manj, ti imajo boljši odnos do slovenske kulture, onile slabšega, prvim dela preglavice samo slovenski jezik in književnost, pri nekaterih pa je na šibkih nogah celo splošna izobrazba... Ne preostane mi torej nič drugega, kakor da namesto ljudem z imeni in priimki odgovarjam fantomu, ki se je podpisal v treh vrstah. Še sreča, da sta v podpisu tudi dve kratki. Takšen pristop pa me silijo, da moram poiskati najmanjši skupni imenovalc. Skratka, lahko govorim le o stvarih, ki so značilne za vse v tem kolektivu.

Učitelji slovenščine so do zdaj najbrž prebrali le malo knjižnih uvodov. V nasprotnem primeru bi vedeli, kaj je premi govor, odvisni govor ter povzemanje. Uvodničar uporablja v glavnem zadnja dva prijema. Če temu ne bi bilo tako, bi bil navadni izpisovalec citatov. Glavni grešnik naj bi bil jaz, češ da sem si v uvodu drznil zapisati celo take besede, ki da jih v knjigi sploh ni. Če v Hemingwayevem kratkem romanu *Starac in morje* ne najdemo, recimo, besede "vztrajanje", se ne sme zapisati v uvodu, da v delu gre za skrajno vztrajanje bitja, ki se mu pravi človek? Sveta preproščina! Ali bi človeško komuniciranje zares moralo biti tako simplificirano? Sicer pa je avtorica še pred izidom videla moj uvod, in nič ni rekla, da bi v njenem delu šlo za nekaj čisto drugega, kakor sem jaz strnil svoje doživljanje ob branju knjige. Tudi jaz se strinjam z njenimi ugotovitvami.

Beseda "neizobraženi" je gotovo nekoliko groba ali pretirana. Žal mi je, da v slovenščini ne obstaja izraz "alulképzett" ("pod-

izobraženi" po analogiji podhranjeni), ki sem ga uporabil (jaz, ne prevajalka!) v madžarskem delu. Mogoče bi bilo res vjudneje, če bi rekel "nezadostno izobraženi". Namreč, da bi lahko uspešno opravljali svoj poklic učitelja slovenščine. Jaz pojmem izobraženost nekoliko širše. Ne gre samo za to, ali znamo sklanjati, spregati itd. (čeprav tudi to ne bi škodilo). Za nas, porabske Slovence, je življenjskega pomena naš odnos do slovenstva. Če sem v svojem narečnem poročilu o predstavitvi knjige zapisal, da V.P. ni pokazala s prstom le na učitelje, ampak na vse nas, porabske Slovence, sem mislil resno. Negativen odnos do svojega materne jezika imajo seveda tudi porabski zidarji, kmetje, čistilke... Aha, rečejo prizadeti, zakaj pa potem nisi napisal tega tudi v svojem uvodu h knjigi?

Zato, ker je V.P. imela največ opravka (skoraj se mi je zareklo "z vami") s šolstvom in verstvom. Ali bi res bilo prav, če bi zavoljo strašno silne (samo)asimilacije valili enako krivdo na porabske zidarje, kmete, čistilke, kakor na učitelje slovenščine in duhovnike?! (Kaj pa vemo, če praktično nimamo druge inteligence.) Ali to, da so tu pa tam največji nasprotniki slovenstva (lahko tudi v obliki pohlinjenih ravnodušnežev) ravno ti ali oni učitelji slovenščine in pripadniki slovenske duhovščine, ni stvar izobraženosti, nezadostne izobraženosti ali inteligentnosti, če hočete?! Dokler je v mojem interesu, sem Slovenec, v večini primerov pa Madžar. (Glej ponavalajoča se vprašanja V.P. "Koliko slovenskih učiteljev v Porabju...") Temu bi se lahko reklo tudi nesramni cinizem.

Po vseh teh desetletjih debaklov in sprenevanja v Porabju bi morda kazalo razmišljati o kakšni drugačni obliki izobraževanja v slovenščini. Lahko bi to bila tudi kakšna oblika privatne šole ali kaj podobnega. Saj konec koncev ni nujno, da se tisti učitelji, ki nimajo prav nobenega veselja do slovenske kulture, mučijo s slovenskim jezikom na porabskih šolah.

Kako neki vem, kako malo znajo učenci slovenščine?

Za časa hladne vojne so Američani izurili nekega vohuna ob knjižni ruščini tudi v vseh sibirskih ruskih narečjih. Špijon je govoril brez vsakršnega tujega naglasa, bil je tako rekoč profesor ruščine. Bil je tudi rusko oblečen, po njihovih navadah se je vedel. Po CIA - pravi Rus iz škatlice. Ko je v Sibiriji potrkal na vrata prvega mužika in se lepo - brez napak - pogovarjal z njim kake pol ure, je Johnny bil zelo vesel, da vse gre kakor po maslu. Potem pa mu nenkrat mužik reče: Veš Ivan, ti si pa res fejš poba! Škoda le, da si Američan... Ko je Johnny čez dolgo časa vseeno priznal stvar, je starčka kar rotil, da bi mu izdal, kako je pogruntal celo zadevo. Odkrili ste to zaradi mojega govora? Ne. Zavoljo moje obleke? Ne. Zaradi vedenja? Ne. Zaradi česa pa zaboga?... Enostavno sinko! Saj si vendar - črmeč!

Kako neki vem, kako malo znajo učenci slovenščine?

Enostavno sinko! Saj vendar poznam njihove učitelje!

Omenimo še malenkost ali dve. Včasih tudi učitelji slovenščine pojejo v pevskih zborih in jih ne moti, ali ne opazijo, da knjižne besede v pesnih uporabljajo nepravilno. Na Dolnjem Seniku že vsaj deset let nikogar ne moti nepravilen napis v slovenščini na gasilskem domu. Porabska študentka slovenščine v svoji diplomski nalogi primerja slovenski in madžarski jezik in o madžarščini ves čas govori kot o "našem jeziku". Drugi diplomant si predstavlja slovensko predložno zvezo tako, da je najprej samostalni, potem pa predlog (*hiša* v - namesto *v hiši*). Danes ta "profesor" izobrazuje slovenske učence. Tudi takega slovenskega pedagoga imamo, pri katerem se učenci, ki naj bi nastopili na županjskem tekmovanju v recitiranju, morajo nadudlati take stvari kot: "Moj oče je ta in ta, njegov materni jezik je slovenski, on je Madžar..." Neki učitelj je razburjeno telefo-

niral na Zvezo Slovencev, da v knjigi V.P. blatijo njih V.P., pisec uvodnika, da prevajalka ni bila dovolj budna, založnik (Zveza) se je istovetil s pretiravanji, glede njihovih ponižujočih plač sta krivi tudi tako lokalna samouprava, kakor Državna narodnostna samouprava itd. Oni pa, da se kako borijo, da bi prebudili "dremajoče slovenstvo pri učencih in njihovih starših". Vse to je bilo povedano v ihti in v - madžarščini.

Znanje otrok pa naj pozorim le z enim samim primerom. Do zdaj smo večino Madžarov, ki so kaj rekli ali govorili slovensko, takoj prepoznali po tem, da ne morejo izgovoriti vokaličnega r-ja. Zato izgovarjajo: smört/smert, mörzlo/merzlo namesto smrt, mrzlo itd. Danes tudi pretežni del tistih porabskih slovenskih učencev, ki nastopajo na različnih tekmovanjih in prireditvah - so torej najboljši -, fiziološko ni več sposoben izgovoriti zlogotvornega r-ja. To pa je jasen dokaz,

do kakšne mere so se osnovalo že pomadžarili. Z vokaličnim r-jem namreč nima nikakršnih težav noben Porabec, ki govori vsaj narečje. Se pravi, ti otroci ne govorijo več niti narečja. Tudi to je razpoznavni znak pojava, ki bi mu lahko rekli: besede še slovenske - jezik in srce že madžarsko.

V nekih džunglah obstajajo pajki, ki so spremenili svojo zunanost do take mere, da izgledajo natanko tako kot neke mravlje. To svojo sposobnost so razvili z namenom, da jih ptiči ne bi pozobali. Mravelj namreč ne marajo, ker le-te imajo različne strupe v sebi.

Tej varovalni podobnosti se reče mimikrija.

Kdaj se bomo začeli resnično zavedati porabske mimikrije? Ali zares ne vidimo, da nas žival, imenovana dokončna asimilacija, že slastno mrcvari?

Tudi ptičem v džunglah postane prej ko slej jasno, da so tiste čudne mravlje v bistvu - pajki.

Francek Mukič

SPOŠTOVANI UČITELJI, ČLANI PREDSEDSTVA ZVEZE SLOVENCEV NA MADŽARSKEM!

V zadnji številki časopisa Porabje sem prebral Vaš članek z naslovom Tudi to je slovensko Porabje (podnaslov: Druga plat medalje).

V zadnjem stavku vašega članka ste postavili retorično vprašanje: S čim se je ukvarjala Zveza v minulih petih letih svojega delovanja?

Na začetku mojega kratkega odgovora bi vas rad opozoril na to, da ste Vi, nekateri imed učiteljev, tudi člani našega predsedstva. Torej ste del Zveze Slovencev. Na drugem občnem zboru naše organizacije sem dal izrpnoro poročilo v delovanju Zveze Slovencev na Madžarskem. (Poročilo ste dobili tudi v časopisni obliki.) Kakor vem, ste moje (in vaše) poročilo enoglasno sprejeli (78 glasov). Med drugim ste na občnem zboru povedali tudi naslednje (zapisano je tudi v zapisniku): "Zelo se zahvaljujemo (šole), da smo v zadnjih štirih letih dobili vso pomoč in podporo od Zveze." Spoštovani učitelji, (obnem) člani našega predsedstva, ali ste mogoče takrat lagali?

Zveza Slovencev na Madžarskem je konec leta 1995 praznovala 5. obletnico svoje ustanovitve. Ob tem jubileju sem na kratko spregovoril tudi o delu Zveze, kar ste zelo pozitivno sprejeli. Žalostno ugotavljam, da ste kot člani našega predsedstva pozabili, kaj vse smo delali v zadnjih petih letih.

Kljub užaljenosti pa se mirno obrnite na Zvezo (tudi na vašo), ki bo tudi v prihodnje naredila vse za vas, seveda v okviru svojih možnosti.

Jože Hirnök

predsednik Zveze Slovencev na Madžarskem

LAŽI BOLIJU, RESNICE PA ŠE BOLJ

Tudi to je slovensko Porabje

V 5. številki "Porabja" me je prijetno presenetil članek učiteljev slovenščine - odmev na mojo zbirko esejev in člankov, izšlo pred kratkim. Zakaj prijeto? Zato, ker je to prava redkost, lahko rečem praznik, ko kakšen izmed seniških ali števanovskih učiteljev kaj javno napiše. V svojem odgovoru, ki se mi zdi več kot nujen, seveda ne nameravam napadati ali se braniti; le dalje razpredati porabske resnice, ki so učiteljem najljubše, če so skrite. Ko pobegnejo kot zli duhovi iz steklenic, začnejo strašiti. To pa je nevarno!

Seveda me v prvi vrsti čudi dejstvo, da se nad mojimi članki niste zgražali že prej, saj so vsi, razen dveh, mislim tiste na "učiteljski teme", bili že objavljeni v "Porabju" in drugih, vam dostopnih, publikacijah. Je problem v tem, da so članki v madžarščini? Da bodo skrbno varovane, pred madžarsko govorečimi sodržavljani prikrite, resnice obelodanjene? Veste, tudi oni imajo oči in ušesa... Igrati vse življenje žrtve, za vse poraze kriviti druge, pri sebi pa nikoli videti nobene napake - to je, preprosto, smešno! In to počnete skoraj vsi, slovenski učitelji v Porabju!

Mojih zapisov prav gotovo niste temeljito prebrali; če bi jih, bi začutili, da globoko sočustvujem z vami vsemi; da obsojam politiko v preteklosti, ki vam je poskušala popolnoma iztrgati narodnostne vrednote; da obsojam vašo sedanjo državo, ki vaše plemenito delo tako mizerno plačuje (Moja država Slovenija pač moje delo ceni, zato me plačuje mnogo bolje; ampak - ne zase ne za vas nisem jaz kriva!), narodnostne šole pusti životartiti in s tonami praznih obljub kupuje vaš mir; da vam poskušam pomagati, svetovati, lajšati vaše delo, a ne vsiljivo, temveč tako, kot bi vi želeli; da moji članki niso nobene znanstvene ugotovitve, tudi ničesar neutemeljenega in nepremišljenega ni v njih; pišem pač tako, kot vidim in čutim; da neznosne gospodarske težave porabskih ljudi vidim tudi jaz in nanje opozarjam tako slovensko kot madžarsko javnost (Tovarne pa vam, na žalost, ne morem zgraditi.); in tudi to, da sami, brez podpore star-

šev, ne morete rešiti slovenstva v Porabju, sem zapisala kar nekajkrat... Veliko pa bi vam lahko pomagal vaš duhovnik, ki pa, kot kaže, za take stvari spet nima pretiranega zanimanja...

Prav tako sem presenečena nad vašimi ugotovitvami, da sem bila na vaših šolah le dvakrat; res sem manjše rasti in me mogoče niste videli, sem pa kar glasna in bi me lahko slišali; ali pa je kaj narobe z vašo matematiko... In ugotovitve na hospitacijah: gledališko pripravljene ure, kjer vsi vse znajo, na pamet pripovedujejo. Cankarjeve črtice ali iščejo razlike med deležniki in deležji, me kaj preveč ne zanimajo, saj so povsem nerealna podlaga za strokovno obravnavo; vsekakor pa sem z veseljem pomagala vsem učiteljem, ki so se z različnimi strokovnimi problemi obrnili name, organizirala kar nekaj strokovnih sestankov in seminarjev za vas, pripravila kupe didaktičnih gradiv, učni načrt za slovenski jezik (z vašim sodelovanjem), izbrane vsebine iz drugih predmetov in še kaj... Pomagala sem pač tistim, ki so mojo pomoč želeli in sprejemali... Sicer pa je vsem jasno: svetovalca morate, po zakonu, (najprej lokalna samouprava) pač na šolo povabiti. Jaz nisem dobila v treh letih nobenega povabila, vse hospitacije, ki sem jih opravila, so bile na mojo in ne na vašo željo... In včasih me je kakšen vaš osoren pogled, ki mi je dal čutiti, da moje prisotnosti ne želite, prizadel in razžalostil... Zaprla sem se v samotno hladnega monoštrskega stanovanja in se bridko zjokala... In nihče ni pomislil, da ima Valerija Perger tudi srce in dušo...

V svojih razmišljanjih res veliko besed namenjam učiteljem kot staršem; skoraj vsi imate otroke, nekateri že vnuke. In kot zavedni slovenski učitelji, kot starši ali stari starši bi naj svoje potomce učili materinščino, se z njimi pogovarjali v materinščini in sploh naredili veliko za ohranjanje narodnostne biti... **In tu bi vam postavila nekaj vprašanj, ob katerih se malo zamislite: Koliko slovenskih učiteljev v Porabju je naučilo/uči lastne otroke**

ali tudi vnuke slovenski jezik? Koliko slovenskih učiteljev se z lastnimi otroki pogovarja slovensko? Koliko slovenskih učiteljev se z učenci pogovarja slovensko? Koliko slovenskih učiteljev se s učenci pogovarja slovensko? Koliko slovenskih učiteljev ima na šolah interesne dejavnosti, kjer bi pogovorni jezik med učiteljem in učenci bil slovenski??

In zdaj lahko pridem do zelo priljubljene besede ISKRENOST; zapisala se vam je v zvezi s kritiko, a ne vidim direktne povezave, saj je iskrenost stvar srca, kritika pa bolj stvar človekovega eye. Jaz bi ostala pri ugotovitvi: Največja človekova vrlina je iskrenost do sebe; če si iskren do sebe, boš tudi do drugih, kajti le tako ta stvar funkcioniira. Ste vi, slovenski učitelji, iskreni do sebe in s tem do drugih? Vam starši lahko iskreno verjamejo, da jih iskreno prepričujete, da je učenje materinščine vrednota, ko pa dobro vedo, da mnogi od vas lastnih otrok niste naučili materinščine in se z njimi pogovarjate madžarsko?? Je to iskrenost in brez vaše krivde??

Še vedno trdim, da je vaše delo požrtvovalno in težko, še vedno trdim, da sem tu zato, da vam pomagam; nimam čarobne palice, nisem politik ali Božiček; priznam, da so moja pričakovanja bila prevelika in prezahtevna; vem, da sem včasih v svojih zahtevah do vas pretiravala... Svoj del krivde torej priznam; poskušajte še vi svojega in, verjeli ali ne, marsikaj bo drugače!

A za konec pač moram še parafrazirati vaš zadnji odstavek: Najbolj žalostno in pretresljivo je to, da je izvornik pisma učiteljev slovenščine OŠ Gomji Senik in OŠ Števanovci za slovenski časopis "Porabje" bil napisan - V MADŽARŠČINI! Tega seveda ni bilo teže ugotoviti, saj je rahlo nespreten prevajalec pustil preveč "neljubih sledi"... Kako to, učitelji slovenščine, da spet nekaj škripa z vašo načelnostjo?

Tudi to je slovensko Porabje...

Valerija Perger

O PREVAJALSKI ETIKI IN MANJŠINSKI DUŠI

Ko sem se lotila pisanja tega članka, sem se spomnila nekega dogodka, bolje rečeno pripetljaja, iz mojih študentskih let. Kot študentka 1. letnika (niti ne slovenščine) so me poslali prevajaj za kratkoročno mladinsko organizacijo (KISZ). Na pogovorih - bilo je menda v Ljubljani - je predstavnik mladinske organizacije iz Slovenije seveda zanimalo, kako je z mladinsko organiziranostjo v Porabju, ali se sestanki, akcije vodijo v materinščini, so dokumenti tudi v slovenščini itd. Ko sem slišala, koliko neresnice - da ne rečem laži - je v odgovoru, sem kot prevajalka rahlo "korigirala". Ker pa je tovariš, vodja delegacije, prav gotovo študiral v Moskvi, je čez čas odkril, kaj se dogaja, in me poučil o prevajalski etiki ter o verodostojnosti prevoda. Bila je dobra lekcija, ki sem si jo zapomnila za vse življenje.

Tega najljubega dogodka sem se spomnila ob prebiranju nekakšnega odprtega pisma učiteljev avtorjem zbirke Tudi to je slovensko Porabje. V zadnjem odstavku piše tako: "Najbolj žalostno in pretresljivo je to, da sta se prevajalka in založnik istovetila s pretiravanji in posplošitvami."

Dragi učitelji slovenščine, sicer bi vam dosti bolj verjela, če bi se pod vašim člankom podpisali z imeni in priimki, da bi vedela, komu odgovarjam, kajti učitelji slovenščine je precej neoprijemljiv pojem. Najprej bi morali razčistiti nekatere pojme. Biti prevajalec pomeni zame v prvi vrsti biti verodostojen. Prevajalcu se ni treba istovetiti s tekstom, besedilom, ki ga prevaja, nima pa ga pravice spreminjati, olupšati ali kakorkoli posegati v njegovo vsebino. Toliko o meni kot prevajalki. Vendar pa sem v prvi vrsti delavka na narodnostnem področju, bodisi kot animatorka v kulturnem domu (8 let), bodisi kot urednica Porabja in imam o stvareh ponavadi lastno mnenje, ki ga niti ne skrivam. Upam, dragi učitelji, da se še spomnite naših pogovorov na seminarjih v Sloveniji, v našem uredništvu ali na sejah predsedstva. Z nekaterimi izmed vas sem se pogovarjala o stanju šolstva, o odnosu vaših sodelavcev in sodelavk do slovenstva, celo v dvojce, in kako zanimivo, takrat ste se istovetili z mnenji, ki jih v knjigi imate za pretirana.

Kot sem že zapisala, imam ponavadi o zadevah lastno mnenje. Tako menim, da je slika o Porabju in nas, porabskih Slovincih, v glavnem objektivna. O nekaterih "detajlčkih" sem sicer drugačnega mnenja kot avtorica, toda določen odstotek subjektivnosti je dovoljen pri vsakem avtorju. Če ne bi tako mislila, se ne bi lotila prevajanja, kajti verjemite mi, da sem prispevke pred tem kar nekajkrat prebrala.

Če ste pa v omenjenem stavku mislili na uvodnik (iz vašega kolektivnega prispevka ni bilo povsem jasno), naj vam iskreno priznam, da ga nisem prevajala, sem ga pa prebrala v obeh jezikih in se z njegovo vsebino večinoma strinjam.

Sicer pa, če je po vašem "najbolj žalostno, da se prevajalka istoveti s posplošitvami in pretiravanji," ne pa to, da nimamo pravilnega in pravega odnosa do materinščine, do lastne kulture in slovenstva, naj vam odgovorim s pregovorom: "Kogar ne srbi, naj se ne praska." Madžarska inačica: "Akinek nem inge, ne vegye magára" sicer ni dobesedno prevedena, je pa verodostojna.

Marijana Sukič

OD SLOVENIJE...

Kučan v Bolgariji

Slovenski predsednik Milan Kučan se je mudil na dvodnevem obisku v Bolgariji. Pogovarjal se je s predsednikom Željkom Želovom, pa tudi drugimi vodilnimi bolgarskimi politikami. Posebno pozornost sta predsednika namenila dvostranskemu sodelovanju med državama, še zlasti v gospodarstvu. Menila sta, da na tem področju niso bile izkoriščene vse možnosti.

Ženske kvote

Tako ali drugače se tudi poslanci državnega zbora pripravljajo na parlamentarne volitve, ki bodo konec letošnjega leta. Tako so pred dnevi razpravljali o predlogu, da bi stranke na volitvah morale kandidirati najmanj tretjino žensk in bi bile tiste, ki bi jim volilci izvolili več žensk, tudi denarno nagrajene. Po burni razpravi so z večino glasov zavrnili predlog sprememb zakona o političnih strankah.

Japonci na obisku

Na tridnevem obisku v Sloveniji se je mudila 13-članska delegacija predstavnikov japonskih podjetij, ki imajo svoja predstavništva v Evropi. Srečanje sta organizirala Gospodarska zbornica Slovenije in japonska zunanjetrgovinska organizacija. Ministrstvo za ekonomske odnose in razvoj bo predvidoma jeseni letos pripravilo predstavitev slovenskega gospodarstva v Tokiu.

Gaspari v New Yorku

Slovenski finančni minister Mitja Gaspari se je v New Yorku udeležil mednarodne konference z naslovom Vključevanje Srednje Evrope v mednarodni trg kapitala.

Jajjaa?!

Vej pa don nej?!

Krečo okau. Ženska na merikanarski policiji se je začnila braniti, ka je una najprva tak probala z britvo vovrezati svojo krečo okau na nauqi, depa si je prej nej posrečilo. Natau je spila štiri galone (več kak liter) vodke, je vzela djagarsko pükšo, pa si je krečo okau probala vöstrliti. - Človek si samo leko brodi, kak gnako je znala cilati po tisti vodki.

Pakšameta Paksi. Atomski reaktor v Paksi je daubo na Nemškem šenki (simbolično za eno marko) takše palice iz uranija, štere so potrebne za kürdjenjé. Trnok so radi bili, ka jim te,

S PÜKŠOV OPERÉRALA KREČO OKAU

ovak fejst drage dele nej trbölo küpiti. Te pa, gda vse tau pripelajo na vogrsko granico, financke pitajo, ka pa nutri v te množanaj bagonaj pelate, pa kelko je vrejčno? Ovi iz Paksa so pravili, ka 235 palic iz uranija, vrejčno pa je eno marko. Financam se je malo špajnsno vidilo, zato so vzeli naprej katalog Schwacke, pa pravili, ka de tü trbölo najmenje eno milijardo forintov vama plačati. - Nej vse fal, ka je šenki?

Djenau podje. Madžarski TB (socialno zavarovanje), je Notranjo ministrstvo (Belügyminisztérium) prosilo eno lišto z imenami pa atrejsi, ka bi uni radi lidan nikše karte vöposlali. Dosta lüdi don nej dobilo karte. Depa daubilo je té papere 12 gezaró takši lüdi, šteri so že mrtvi. - Notranjo ministrstvo zatau tö skrbi, ka naj v državi mér bau. Mrtve-

com bi se tö šikalo mér njati.

Eške üši podje. Srbi v Sarajevoni so vse si pobrali vküper, ka odi-dejo inak živet, v tiste kraje, gde so uni (bosanski Srbi) pregnali Muslimane z njini domauv. Že tau nej vredi, ka so eške svoje rame tö gorzvožigali. Tau pa je spoj čüдно, ka so eške svoje mrtvece tö vökopali, na kaule ali v autone sklali pa s sebov pelali. - *Inda svejta so v Porabji ojdli Naclinge, pa so takše mejsta iskali, gde je sto kakšo zginjeno stvarino (kravo, pučka) pokopo, pa so tisto vörazkapali. Leko, ka je rejsan človek najgrša stvarina na zemli?*

Pacín pa pamet. Televizije kažejo, kak eden stari Srb bejža iz goreče iže v Sarajevoni. Človeki se najprva smili, ka prej pá eden siromak trpi zavolo toga, ka májo pritepane političare, šte-

ri so jim bojno naredili. Te pa zvejmo, ka je té stari gospaud (na zvüna), po rodi Srb, vzöu pacín, dojpolejo svoj ram, ga vužgo pa z enim malim pakom nažmetni vö z ognja prisaupto. Te ga pa nekaj pita: "Gde pa mate vašo ženo?" HUUUU?! Mater sam pa nutri pozabo! - *Oča, oča?!? Baug vam je lejta natresko, pamet pa nej!*

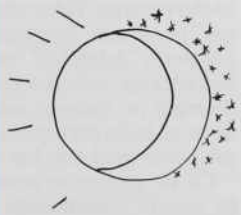
Gospodne, smiluj se nam! Nej tak dugo so v Pécsi na Vogrskom v ednoj džamiji, štero so zozidali eške Törki pred več stau lejtami, boga molili takši merikanarski sodacke, šteri vördjejo v Alaha (so Musimani) pa so šli na katoličko Rovacko. - *Na svejti dosta usefele bogauvi gestejo, dobro bi bilo, če bi uni rejsan tö malo več učinili, ka naj bi na svejti mér büu.*

Fr.M.

Inda svejta

SUNCE, MEJSEC, ZVEJZDE

Vreme ima pomembno vlogo pri delu in

življenju porabskega človeka. Ljudske vremenske napovedi temeljijo na večletnem opazovanju, doživetju, izkušnji. Ljudje so opazovali položaj Sonca, Lune, zvezd ter obnašanje živali in rastlin, različne vremenske pojave ob določenih dneh in letnih časih. V Porabju je

največ vremenskih napovedi v zvezi s padavinami. To vpliva namreč najbolj na poljedelstvo in je tu najvišja povprečna letna količina padavin na Madžarskem.

DEŽ - napovedujejo, "gda mejsec kauli venec/meglau má, gda spice dojdži" (Sakalauvci, Verica), "če so vnoči rejdke zvezjde, če zrankoma žerdjavo sunce gori dé, ali pa večer sunce v mlako/za oblak dé." (Gorenji Sinik).

SUHO VREME - bo, "gda je mejsec na črvau" (Gorenji Sinik)

VETER - bo pihal "gda mejsec velko kolau má" (Verica)

SONČNO - bo vreme, če so ponoči na nebu "rejdke zvezjde" (Gorenji Sinik).

Starejši pravijo, da se v Luni vidi voznik s svojim konjskim vozom: "Inda je prej mejsec svejto, ka so vnoči tö

mogli delati, tak je svejklo bilau. En foringaš, šteri je vnoči-vodnek mogo delati, pa ga tarparkuno. Zato se v mejseci vidi en foringaš s konjami." (Verica).

Marija Kozar Mukič

Spremljajte televizijsko oddajo

SLOVENSKI UTRINKI

vsako drugo soboto ob 8.15 na 2. programu madžarske televizije

Naslednja oddaja bo

23. marca 1996

(Ponovitev oddaje naslednj petek ob 14.10 na 1. programu.)

"V PORABJU SO DOBRI LJUDJE"

Tau je bijo naslov (cím) programa, s sterim so na začetki naričuša v Slovenski vesi gorstaupili penzionisti iz Murske Sobotice. Tau Društvo upokoencev

szereplésre) v Slovensko ves so prišli z njimi mlajši tó, šaulardje z 2. šaule v Soboti. Tej so igrali ali pa verše gunčali. Dva mladiva pojba (eden s harmoniko,

deki" gorstaupili v recitali (verses össeállitás) tó. Té pesmi so gunčale o tom, kak starejši radi pozabijo, ka so oni gnauksvejta tó bili mladi pa so ranč tak nej baugali pa poslúšali na starejše, kak njini vnuki. Dapa na konci je vse dobro bilau, vejpa na svejti nejga takšoga, ka bi babice pa dejpreki nej odpistili svojim vnukom.

steri se je na tau priliko posaba pripravlo. Pesmarge so se navčili dve naši pesmi (Na brejgi trnina, Naredi mi lub'ca pušlič), stere je za zbor prejknapiso dirigent Franček Zver.

V vabilaj je tak pisalo: "Pridite, nede vam žau!". Gvušni smo, ka tistim, steri so rejsan prišli na té program, nej bilau žau. Če rejsan se je eštje malo pred

(Nyugdíjas Egyesület) je edno najstarejšo takšno društvo v Sloveniji, že več kak 50 lejt dela.

Clovek bi si tak mislo, ka če stoj zadobi tista lejta, gda leko v penzijo dé, je srečen, če leko doma počiva (v zimi v toploji iži, vleta v sejnici). Dapa penzionisti iz Sobotice so pokazali, ka so oni eštje tak delavni, ka bi njim leko bili nisterni mladi nevoščeni. Vsefale delajo. Majo mejšani pevski zbor, kvartet, dramsko skupino, pišejo verše pa prozo, malajo, fotograféjrajo ptt.

Na gostovanje (vendég-

eden s klarinetom) sta tak flajnsno igrala, ka se je vse trausilo. (Vúpajmo, ka za par lejt mo mi v Porabji tó meli takšne mlade muzikante, vejpa s pomočjavu Slovenske zveze se mlajši na G. Seniku pa v Števanovci leko včijo špilati. Vči je školnik, steri iz Slovenije prejk odi.) Dapa najmo zdaj tau. Tau mi je samo tak napamet prišlo, gda sam gledala, s kakšnim veseldjom sta dva mladiva Sobočanca igrala v Slovenski vesi.

Mladi so pa vtjúper s "svojimi babicami pa dej-

V Slovenski vesi so notapokazali edno pesem (dált) za stero je reči napiso g. Jože Vild, nauto pa g. Aleksander Vlaj. Tau pesem so "okrstili" v našoj vesi, tó so go najoprvin popejali. V taujoj pesmi piše o tom, ka so prej v Porabji dobri lidjé. Badva avtora (szerzők) sta tak reči kak naute prejkdala domanjim pevkam, stere so obečale, ka se tau nauto navčijo.

Dvakrat je gorstaupio mejšani pevski zbor tó,

začetkom tak vidlo, ka nede lidi, se je par minut pred tretjo vóro skazalo, ka so organizatori mogli eštje stauce nositi. Sploj dosta lidi je vtjúprišlo. Njim vala lejpa. Eno pa zatok leko šanjaliavamo. Tau, ka smo med gledalci nej vidli več mladi obrazov. Če so na odri rejsan gorstaupili penzionisti, svoj program so namenili (szánták) tak mladim kak starim.

M. Sukič

Pismo iz Sobotice

Tak čista malo je ške faliljo pa bi sprtoletje rejsan zasvejtilo tak kak trbej. Te nagnouk pa, tak kak če bi se tan gori na nejbi zgučali, ka tou leto zime nede konec. Tisti nekak ali tisto neka tan gori nan je rejsan dneve vópotejgnolo in nouči napravilo kračiše ali...

Mraz ne popisti, zemla se ne odpisti, snegj se stopi pa te pa spadne in bejlo je vse kouli, kak če bi zima glij najbole stijsnola. Te zdaj tou tak vóvijdi, ka de zima včas pred leton premijnola. Dobro, znamo vsi, ka tou tak nemre biti in ka se takšo nemre zgoditi. Samo, ta zima, ka nikak nešče vkraj odijti, mi že tak pošteno na mozdjé ide, ka mi je vse lagvo. Gda vgojno gor stanen, me že trouši, ka znan, ka me vóni čaka

mraz in ka mo pa emo vse mokre črejevle. Te mi že pa po televiziji gučijo, ka de se vrejme poboukšalo in ka de nas vgojno zbidijlo sunce. Vraga, človek se ške rejndno ne zbidji, pa že z lopatov mora snegj metati. Pomali san že brodo, ka kusti gvant k strani denen, pa san mogo ške bole debele falate na sebe gori vlačiti. Ka ne gučin o ton, ka smo skürili telko, kak smo prejšnja lejta ponúcali za dveji zimi.

Ob vsej tej nevouli san začo brodití na medvede. Te živali rejsan nikše takše nevoule nemajo, kak ge, ka mi je tou vse na pamet prišlo. Medved lipou pred zimov pogej, kelko more, pa te se tak lipou tūčen potejgne ta nut v svojo lükjno in drevenej, dokejč sunce ne napravi svoje. Dobro, te je

malo bole tenki ali tou je tó nej tak lagvo, bar na svoje kile pazi. In ge mo grato medved, če de tou ške dugo trpeljo. Rejdno se nagejn in se v gúnje zamotan in mo spau, dokejč lastovice nedo začale kouli kuče popejvati svojo pesem.

Tou san gučo Sukičovi Marijani tó. Po telefoni. Te pa mi je prajla, ka san ge že tak ali ovak nekši medved grato, takši vcejlak sneni, ka san ranč nej pisma poslo za zadnje novine. Pa mi je ške prajla, ka nikak ne smen takšen biti kak medved, ka bi tadale spau, ka se naj bar telko zbidin, ka leko pismo za Porabje pošlen.

Na, te zdaj vidite? Kak aj san takšen, kak šken biti, če pa ne moren biti. Vej pa nej samo naša Marijana. Moja tašča Regi-

na, trno čedna ženska, me tó dregja. Nin je že pa preštejla, ka je trno zdravo, če človek lejče po friškon zimskon zraki. Tak nas zdaj una vsikšo gojno sploudi vó na friški, oster zimski zrak, pa te moramo tan lejitati in telovaditi, ka je prej tou zdravo bole kak desejt padarov.

Ge si pa zdaj tak brodin, če ži v zimi ne moren biti tak kak medved, moran nut v knjige poglednoti, ka mo vido, če geste kakša žival, ka spi v leti, ka sprtoletji tak ali ovak nede. Na, pa te gda tou vónajden, ka kaj takšoga rejsan geste, te mo spau tak, kak spi tista žival. Vej pa ne more biti tisti zrak v leti tak zdrav, kak teji oster zimski zrak.

MIKI

SPRTOLETJE BLÜZI NE IDE

Odprta meja

-24. marca bo začasno odprta meja med Andovci in Budinci.

-Od 1. aprila bo veljal na mejnem prehodu Gornji Senik-Martinje poletni obratovni čas, tako bo meja odprta od 7. do 21. ure.

Nova stranka

Po državni seji Madžarskega demokratičnega foruma je stranko zapustilo precej poslancev, ki se niso strinjali z novim vodstvom in usmeritvijo. Ti so pod vodstvom Ivana Szabója, finančnega ministra prejšnje vlade, ustanovili novo stranko z imenom Madžarska demokratična ljudska stranka.

LABDA JE KRAUGLA

Števanovsko nogometno društvo (labdarugó csapat) je letos veltje naloge, cilje postavilo pred sebé. Radi bi bola spoznali njino delo, zatau smo se pogučavali s trenerom (edzővel) Janošom Hevešijem.

Ka ste delali pa dosegli lansko leto?

"Vödebrali smo nauvi vodstvo (vezetöség). Že lanjsko leto smo planejrali zozidati nauvo slačilnico. Nogometiši (labdarugók) bi mogli priti na baugšo mesto med ekipami. No, s toga smo nika nej mogli uresničiti. Meli smo tak finančne kak osebne probleme. Malo nogometišov smo meli tak med starejšimi kak med mladimi. Dostakrat so se lagvo špilali, dobili so žonte pa radeče liste, poškodovali so se.

Odrasli so na 10. mesti. Sedemkrat so zdjibili, pektkrat so gvínili, dvakart so pa špilali neodločeno (döntetlen). Lani so vsetjtüper 37 golov brsnili, tau je malo. Napadalci (csatárók) se morajo pobaugšati. Tau pa moram prajti, ka sam zadovolen s tistimi, steri se špilajo zar, oni dobro branijo. Na srečo je edan najbaukši igravec vratar (kapus).

Sponzore smo tü nej mogli zavolè sprajti, no, glavni sponzor nam je postal krčmar, on nam pomaga pri opremi (felszerelés).

Ce se vam je lani skur nika nej posrečilo, kak štjete tadala delati?

"Vodstvo je ostalo gnako kak lani. Sedem nas je. Ali delo smo si pa bola konkretno raztalali. Predsednik društva je Ferenc Bartakovič iz Števanovec, podpredsednik pa "finančni minister" je Jožef Kürnjek iz Otkovec, kapitan je mladi Laci Šömenek, trener sam dja. Člani so štja starejši Laci Šömenek iz Andövec, Karel Dončec iz Števanovec pa Ladislav Kováč iz Andövec.

Za cilj smo postavili, ka prva ekipa mora priti na 7. mesto. Morajo dosta bola disciplinèjrani biti. Zatau smo vtjüp postavili eno pogodbo (szerződés) za igralce. V tej smo napisali vse tisto, ka vsakši igravec mora nota držati. Dosta navolè smo meli pauleg toga, ka so igralci prišli na meč v zadnjój minuti, etak so silo

meli, nej so meli čas, ka bi se segrešli, naletja so se poškodovali (megsérültek) na igrišči. Zatok smo zdaj naprej napisali, ka eno vöro prvin kak se meč začne, se morajo zglasiti, aj mamó čas se redno pripraviti. Gda mamó trening, trener mora vedeti, sto gde je, ka dela. Opremo má društvo, tau samo posaudimo igralcom. Vejmo, ka je gnesden vse preveč drago, pejnaz pa nejga zatau. Zatok pa mora vsakši svojo opremo vred držati, zanjau se brigati. Dostakrat so zatok nej dobro špilali, ka so tröj-dni bili, nej so se vönaspali, spoj na té, če so prvi den bili na kakšnom bali, veselici. Pauleg toga tü mamó svoje želje v pogodbi. Pa eštja tau, za koj, kakšen štraf leko sto dobi. Kak se morajo obnašati prauti tistoma, steri vodi tekmo. Tü mislimo na sodnike. Pogodbo je vsakši daubo pa se leko odlauči, če go podpiše ali nej. Steri igralci etak neštjejo delati, tisti naj ne podpišejo pogodbo. Opremo doladajo pa njim zavolimo delo."

Ali se ne bojite, ka zdjibite več igralcov?

"Nej. Mamó igralce zavolè, tak ka če 7-8 ne podpiše, itak mamó ekipo. V tejm sam pa gvüšen, ka najbaukši podpišejo, tau so Ladislav Domiter, Tibor Németh, Ladislav Šömenek, Karel Holec, Attila Dončec pa Ferenc Bartakovič. Zvöjn njij pa eštja par dobri lidi nücamo. Po mojom, igralci morajo previdati, ka je tau potrebno, če se rejsan štjemo baukše špilati.

Dja se že dugo brsam (NB I-II.), meli smo dosta bola strogo pogodbo pa nam je bila za aseka. Sprvoga njim nede vseeno, dapa, če se vcuj vzemajo, sami prvidijo, ka samo tak leko pridemo naprej.

Pri odrasli smo Žolta Horvatha dobili nazaj iz Farkašovec. Njaga pa Attilo Németh iz Vašvara je tjöjpo sponzor, zdaj že on zapovejda z njima. Ferenc Dončeca smo nazaj dobili, njaga smo lani posaudili na eno leto v Slovensko ves."

Kak stodjite z opremo, gde leko trenirate?

"Zdaj se je posrečilo nakakoma pogoditi s firmo za športno opremo, tak vögleada, ka od njij falejšje leko spravimo opremo.

No 1. ekipa ma 3 kompletne opreme, oni so vreda. Litji 2. ekipa zvön črejvlö nika nejma. Za njij zdaj damo redti, kaulek 16.000 forintov de nas koštalo. Mamó štiri labde za trening, za tekmo pa eno nej. Zdjaj sprtölejti dobimo od Nagyrákoša, ka smo njim posaudili igralca. Vrata (kapu) mamó iz lesa, zdaj nam je nakak obečo, ka nam spravi železne.

Najvekši problem pa mamó pauleg slačilnice (öltözö). Zatok pa v tom leti moramo rejšiti tau stvar. Delamo na tejm, aj vse več pejnaz leko vtjüpspravimo za tau. Števanovska samouprava je odala nikši grünt, tiste pejnaza dá za slačilnico. Mesto že mamó za zgradbo. Prosili smo pejnaze od Slovenske zveze tü. Ziskali smo več podjetnikov (vállalkozó) v Števanovci, oni so nam obečali, ka do nam pomagali z delom. Vöjpamo, ka nam lüstvo pride na pomauč pri deli. Tak leko prišparamo pejnaze. Na srečo je vodovod ta potegnjeni, elektriko pa po tejm moramo potegniti. Predsednik Feri Bartakovič je odgovoren za tau, aj pricajti bau kreda plan za zidanje. Vodstvo pa igralci si zgönčijo, ka vse želijo meti, aj vse baugše pogoje (feltételek) leko majo."

Kak ste vi gratali trener? Ka želite, čakate od igralcov?

"Name je Dori Gašpar zvau v Števanovce 1994. leta. Te smo baukše špilali, bili smo na 5. mesti, 13-krat smo špilali pa smo gnauk nej vödobili. Dja se rad brsam. Kak trener dosta dela mam, de mi je pa nej žau. Dosta mi pomagata Joži Kürnjek pa Laci Šömenek. Želim pa, aj baukše rezultate dosegam, vse več sponzorov si spravimo. Dobro bi bilau, če bi mi sami sebé leko goradržali. Tak mislimo, ka do samouprave (önkormányzatok) vse menje pejnaz mele, pa nedo zandolele s pejnazi. Radi bi tau brigo dola vzeli z njij. Nam je v veliko pomauč, če nam šentja dajo nücati tabor, dva mikrobusa pa nam pomagajo pri organiziranji.

Dosta načrtov, ciljov mam za naslednje lejte tü. Če mo rejsan vsi delali, leko se nam izpunijo svoje želje."

Klara Fodor

NAŠE PESMI

GNES JE EDNA LÜŠNA NAUČ (3)

Gnes je edna lüšna nauč od naja lübeznosti, /:od lübe moje Micike, /:od svojega fantiča.:/

/:ali kam paj zdaj moj sinek gre, ka mene zapusti.:/

Jaz bi lub'co k sebi vzeu, daj ne morem več, /:daj nemam drauvni krajcarov, nej bejli sejksarov.:/

Jaz bi mater k sebi vzeu, daj ne morem več, /:daj nemam drauvni krajcarov, nej bejli sejksarov.:/

Una tau začütila, nemilo je jaukala, /:ali kam paj zdaj moj lubi gre, ka mene zapusti.:/

Jaz bi očö k sebi vzeu, daj ne morem več, /:daj nemam drauvni krajcarov, nej bejli sejksarov.:/

Mati tau začütijo, namilo se jaučejo,

(Slovenska ves) -mkm-

SVETI OČE V SLOVENIJI

Dragi bralci Porabja, spoštovani verniki!

18. pa 19. majuša pride Sveti Oče Janez Pavel II. v Slovenijo. 19. majuša de slüžo sveto mešo v Maribori. Na te velki dogodek (esemény) se organizèjra romanje iz Porabja tö. Avtobusi do pelali z Gorenjoga Senika, iz Števanovec pa iz Varaša. Informacije dobite pri varaškom (Zoltán Németh) pa pri števanovskom (Štefan Tóth) gospaudi, na G. Seniki pri Ilonki Györfvári. Glasite se leko do 31. marcüša. (Tisti, steri bi šli s svojim avtonom, se tö morajo zglasiti pri gospaudi zavolo kart, vstopnic.)

PORABSKA KRONIKA za mesec februar

ROJSTVA:

Gornji Senik: Mirko Bajzek (oče Štefan Bajzek, mati Berta Emberšič)

Dolnji Senik: Beata Šömenek (oče Laslo Šömenek, mati Beata Polgár)

UMRLI

Gornji Senik: Peter Škaper (pd.: Čatarin Peter)

Šakalovci: Imre Nemeš (pd.: Luberušti Imre)

Števanovci: Lovenjak Imréné, roj. Marija Glavanovič

KA JE TAU?

Kak se zove

na Gorenjon Siniki.....
 na Dolenjon Siniki.....
 v Ritkarovci.....
 na Verici.....
 v Števanovci.....
 v Andovci.....
 v Slovenskoj vesi.....
 v Sakalavci.....

Kak so nūcali.....

Rešitev iz številke 4/1996

avba - mehka čepica iz lanenega platna za pokrivanje kite, zvite v svitek na tilniku, ki so jo nosile poročene ženske pod ruto.
 főkötő - lenvászonból készült puha kontyfedő, amelyet a férjes asszonyok kendőkötők alatt hordtak.
 Tak se zove: v Števanovci: auba, v Slovenskoj vesi pa v Sakalavci ne poznajo.

SPOMIN NA PUST/FAŠENEK

Letos je bil pust 20. februarja. Ljudje so se oblekli v maskare in se zabavali. Tudi na naši šoli smo imeli karneval.

Bilo je več lepih kostumov, npr. parkelj, gospodinja, slaščičar, televizija, stara babica, morski ropar, mačka in miš, Zoro, glasbenik, Superman in drugi. Komisija je ocenila 10 najboljših. Bili so tudi pari. Npr. midva z Andražem sva zaigrala družino Bešený. Gabor in Čaba pa sta predstavila "čistilki".

Viktorija pa Renata sta razveselili publiko z videospotom "Boli me glava" od Padöd. Nastopili sta tudi dve skupini. Eni so zaigrali družino Bešený. Učitelji pa so zaigrali sceno iz televizijske serije Kisváros. Tudi skupine in pari so dobili nagrade.

Po kosilu smo nadaljevali s kulturnim programom. Pela nam je Sergeja Sukič s Trdkove, mi smo pa plesali. Zelo dobro je bilo. Škoda, da je pust samo enkrat v letu.

Viktor Časar
 OŠ G. Senik

PTICE PRI NAS

Poznamo ptice, katere niti pozimi ne zapustijo naše domovine. Njihovo petje se prav tako veselo sliši med zasneženim drevjem kot v zelenih krošnjah. V zasneženem kraju bi veliko ptic, katere imajo večje potrebe po hrani, poginilo od lakote, če jim človek ne bi priskočil na pomoč. Vsako leto krmimo v šoli in doma ptice. Na drevo smo obesili ptičjo krmilnico. Ob čudujemo ptice, ki priletijo v ptičnico. Mnogo ptic se hrani pri nas. Zelo rad imam ptice, želim, da ne bi poginile od lakote.

Krmite ptice tudi vi!

Norbert Gyeček
 3.r. OŠ G. Senik

MOJA MAMICA

Moja mama je stara 32 let. Ima kostanjeve lase, modre oči in je srednje velikosti. Je zelo skrbna. Kadar sem bolna, kliče zdravnika in me tolaži. Pomaga mi, če je mogoče. Ko pridem iz šole, me čaka toplo stanovanje. Veseli se, če prinesem dobre ocene in sem pridna. Mnogo se ukvarja z malima Sabolčem in Tamašem. Rada poje slovenske pesmi skupaj z babico. Zvečer gre najpozneje spat. Mamico ljubim najbolj na svetu. Želim ji, naj ostane vedno dobre volje!

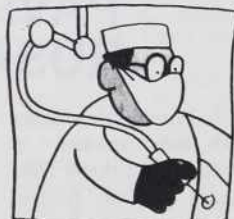
Anamarija Balogh
 3.r. OŠ G. Senik

PRI ZOBOZDRAVNIKU

Vso noč sem tulil, nič ni pomagalo. Zelo me je bolel zob. Zjutraj je mama rekla: "Tamaš, ta zob bo treba izpuliti." Oblekel sem se in sva šla v Monošter. Ko sem zamišljeno korakal poleg mame in si ogledoval izložbe in druge zanimive stvari, je bolečina kar minevala. Jaz bi se najrajši vrnil domov. Toda mama ni dovolila. Moral sem sestiti na visok stol in odpreti usta. "Nič ne bo bolelo," je rekel zobozdravnik. Dobil sem injekcijo in sem moral čakati 10 minut. Potem je bil zob izpuljen skoraj brez vsake bolečine. Zdravnik me je pohvalil, ker nisem jokal. Obljubil sem, da si bom čistil zobe trikrat na dan.

Otroci, čistite si zobe tudi vi!

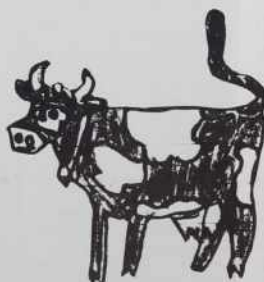
Tamaš Gašpar
 3.r. OŠ G. Senik

NAŠA KRAVA

Kravi je ime Piroška. Pri dedku in babici jo imajo v hlevu, zato jo bom lahko opisal. Naša krava je zelo koristna. Vsak dan da mleko. Na dan jo dvakrat molzemo,

da 9 litrov mleka. Vsako leto ima tele. Na žalost ga vedno prodamo. Moj dedek ji polaga krmno in skrbi za njo. Tudi jaz rad pomagam dedku.

Norbert Gyeček

KAKŠO POMAUČ LEKO DOBIJO PAVRI OD RUSAGA?

V Porabji eštje dosta lüdi dela zemlrau, če rejsan nejga dosta vólki gazdij. Vi ste gvüšno najgeri na tau, kakšno pomauč leko dobite od rusaga. Zato smo tau vöporali iz Uradni listov (közlönyökböl).

Lani ste tau podporo (támogatás) leko dobili, če ste sejali. Letos leko dobite za zemlrau, če go obdelate. (Kakoli leko posadite ali posejate, samo nücati go morate.) Kelko dobite za en hektar odvisi od toga, kelko zlati kron je vrejdna zemla.

V našoj drugoj številki mo pisali o tom, kakšno pomauč dobite te, če posadite nauvi sado-vnjak (gyümölcsös). Če ste na koj konkretno najgeri, se obrnite k pospeševalcu za kmetijstvo (gazdajegyző) v Varaša.

K. Holec

POMAUČ ZA OBDELAVO ZEMLÉ AFÖLDHASZNOSÍTÁS ELŐSEGÍTÉSÉNEK TÁMOGATÁSA

ORNA ZEMLA, SZÁNTÓ,	OGRADÉC KERT
Vrejdnost zemle Zlata krona/ha Aranykorona/ha	podpora támogatás
0,01-5,00 5,01-10,00 10,01-14,00 14,01-19,00	5.000 Ft/ha 4.000 Ft/ha 3.000 Ft/ha 2.000 Ft/ha
GORICE, SADOVNJAK SZÖLŐ, GYÜMÖLCSÖS	
Vrejdnost zemle Zlata krona/ha Aranykorona/ha	podpora támogatás
0,01-20,00 20,00-44,00 44,01-56,00 56,01-76,00	5.000 Ft/ha 4.000 Ft/ha 3.000 Ft/ha 2.000 Ft/ha
PAŠE, TRATE GYEP MŰVELÉSI ÁG	
Vrejdnost zemle Zlata krona/ha Aranykorona/ha	podpora támogatás
0,01-5,00 5,01-10,00 10,01-19,00	2.000 Ft/ha 1.500 Ft/ha 1.000 Ft/ha

Nika za smej de se godilo na Gornjem Seniki tő.

V nedelo 31. marciüša v vöri goristaupi naša domača gledališka skupina

NINDRIK INDRIK

s predstavo

DVA FALATA PA PAU.

Veseli mo, če se dobimo v kulturnom daumi, gde do Vas v smej spravlali.

Eva Časar

Zoltan Majcan

Ildiko Pustai

Jožef Kürnjek

Klara Fodor

Aranka Schwarzcz

Mihvoj Miki Roš

Tebe

Naš Lujzek se je oženo. Eden den ga je njegva draga žena etak spitalava tak malo za hec: "Moj dragi Lujzek, kakše ženske pa ti rad maš? Čedne ali lejpe?" Naš Lujzek pa zdaj etak pravi svoji dragi ženi: "Ge nemam rad nej lejpe pa nej čedne. Ge tebe mam rad."

Leko je gvüšen

Našomi Jančini se je letos narodilo tretjo dejte. Velka radost je v držini. Kak pa cajti dejo tadala, naš Janči je vsigdar bola zamišleni pa vse bola nagledava toga tretjoga sina, maloga Petra. Pa če ga vsebola gleda, vsebola se ma tak vidi, ka se je nika nej po njem vrgo.

Eden večer si pa etak premišlava v künji pa nika pidjé, gda gnauk samo na njega opre dvera njegva žena, Eržika. "Ti pa," ga pita pa si sede k njema. "Ka se pa tuj sam žalostiš?" Janči

NIKA ZA SMEJ

pa: "Vejš, Eržika, strašno mišlenje me mantra. Tak gledam, ka sam malomi Petri nej ge oča."

Naša Eržika se pa tak začne smejati, ka skurok dojs stauca spadne pa etak pravi: "Petri si nej ti oča? Vej pa med trejmi mlajši je samo Peter tvoji."

I. Barber

PORABJE

ČASOPIS ZVEZE SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak drugi četrtrek

Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič
Naslov uredništva: H-9970
Monošter, Deak Ferenc ut 17.,
p.p. 77, tel.: 94/380-767

Tisk:
SOLIDARNOST
Arhitekta Novaka 4
69000 Murska Sobota
Slovenija
Po mnenju Ministrstva za
kulturo št. 415-715/93 mb z
dne 3.11.1993, se časopis
PORABJE uvršča med
proizvode, od katerih se
plačuje davek od prometa
proizvodov po 13.točki tarife 3.
zakona o prometnem davku
(Ur. list RS, št. 4/92)
ISSN 12187062